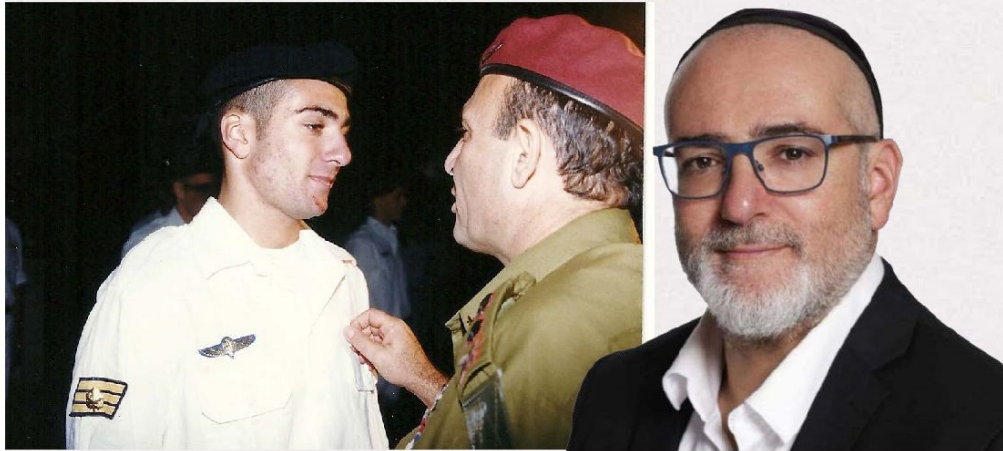

22 מחפש תשובות

בשראה אלעד צדיקוב לוחם מילואים חרדי בשייטת 13, הוא לא העלה על דעתו שיום אחד הוא יהיה לוחם חרדי במילואים ופעיל בזירה הציבורית למען זהות יהודית בבתי הספר בגוש דן. בדרך הוא מקהיל קהילות של בעלי תשובה ומכריז: זהו דור החלוצים השני

הדס צורי

אלעד צדיקוב הוא אישיות בהחלט יוצאת דופן: קצין במילואים בשייטת 13 ובעל תשובה ותיק, חובש כיפה שחורה. צדיקוב שימש כעשר שנים המשנה לראש עיריית הרצליה וחבר המועצה בעיר, עסק בחינוך לזהות יהודית והיה ממקימי פורום הורים למען המסורת. כיום הוא עומד בראש ארגון 'ביחד - תנועת בעלי התשובה בישראל' ועוסק בפעילות חברתית. באמתחתו מאבק ארוך ועיקש נגד תופעת הדרת לימודי הקודש בבתי הספר בגוש דן ופגיעה בדת במרחב הציבורי. לאחרונה פורסם כי צדיקוב הוא אחד מהמועמדים לתפקיד היועץ"ח, יועץ הרמטכ"ל לענייני חרדים.

מדוע יש צורך בארגון ייעודי לבעלי תשובה?

"לפי נתוני הלמ"ס, יותר מרבע מהעולם החרדי כיום הם בעלי תשובה, הוא מסביר. "מגמת התשובה הולכת ומתחזקת. חזרה בתשובה היא אירוע שעושה מעין אתחול לחיים: בעל התשובה עוזב מעגלי חברים, לעיתים משנה קריירה או מקום מגורים ופותח דף חדש. כמו כן בעלי תשובה מתחילים בגיל בוגר ללמוד תכנים מאפסי: פרשת שבוע, הלכה, משנה, גמרא, חינוך לידים, שבת, שלום בית וכדומה. כמו כן הם חווים אירועים מורכבים בחייהם עם המשפחה המורחבת, לעיתים בזוגיות ובקריירה.

"הארגון שלנו עוסק בבניית תודעה, כי בשל ריבוי האתגרים חשוב להבנות תודעה רחבה יותר אצל בעלי התשובה ובחברה בכלל לגבי תנועת התשובה בעם ישראל, שהיא לא סיפור של פרטים אלא סיפור של עם ישראל. זהו אירוע מחולל מצביא, ויש לו השלכות. אנחנו, בעלי תשובה, צריכים לראות בעצמנו חלוצים."

"אנחנו בונים את הקהילות של בעלי התשובה, תומכים בהן ומנחים אותן"

באיזה מובן?

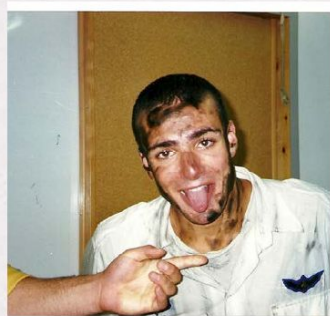
"דור החלוצים שהקים את המדינה בנה אותה מבחינה פיזית וגשמית, ואילו התפקיד שלנו, בעלי תשובה, הוא להצמיח קומה רוחנית ותודעתית, לחזור לציבור הכללי בבחינת אור חזר, להעמיד את החברה על היסודות היהודיים ולהצמיח את הזהות היהודית שלה."

הארגון שצדיקוב מנהל מארגן פעילות שטח רבה בריכוזי בעלי תשובה. כן, יש דבר כזה. "אנחנו בונים את הקהילות של בעלי התשובה, תומכים בהן ומנחים אותן וגם מעודדים היכרות ושיח בין הקהילות. זה נותן המון כוח לקהילות הללו". כעת יוצא לדרך המחזור השני של רכיב קהילות מטעם הארגון: "אנחנו מכשירים רכיב קהילות ונותנים להם כלים לבנות את הקהילות ולהצמיח אותן."

הקהילות הללו חיות גם ביישובים חילוניים. זה לא מעורר מחלוקות?

"כיום גם מקומות שנתפסים בחברה הישראלית מעין חילוניות כפומים בעלי תשובה, הוא אומר, ומזכיר את היחידה ששירת בה, שייטת 13, לדוגמה: "השייטת היא יחידה שרוב הלוחמים בה אינם דתיים, אבל יש במשרתי המילואים שלה לא מעט חוזרים

"השייטת היא יחידה שרוב הלוחמים בה אינם דתיים, אבל יש במשרתי המילואים שלה לא מעט חוזרים בתשובה"

יש שיעורים באינטרנט ובסרטוני וואטסאפ, יש ערוצים כמו הידברות וערכים, בכל יישוב יש בית כנסת ורב מקומי, ולכן ההשתייכות הסוציולוגית לא אוטומטית. ישראלים רבים הם שומרי תורה ומצוות בלי שייכות סוציולוגית לזרם מסוים."

הפעמה הרביעית של תנועת התשובה התחילה בעניין מפרץ המלחמה הנוכחית: "מאז מלחמת חרבות ברזל יש ממש צונאמי של התחזקות והתקרבות ליהדות. עם ישראל מתחזק מאוד, אף שאנחנו כמעט לא מוגשים את זה בשינוי חזותי. אנשים פשוט מתחילים להתקרב, לשמור שבת, ללבוש ציצית, ללמוד תורה וכדומה. זו כבר ממש התחזקות כללית גורפת."

קצין ודוס

ביום הרפורמה במערכת המשפט יום צדיקוב מכתב של כ-600 לוחמים וקציני מילואים בשייטת 13 שהביעו את התנגדותם לתופעת הסרבנות, ביקשו לחזק את המשפלה ואת שר הביטחון יואב גלנט והצהירו כי הם "מתביישים ב-420 לוחמים אשר מוציאים שם רע ליחידה שהדממה היא סיסממה". בשייטת היו הרבה קולות כמו שלי שהתנגדו לסרבנות אבל שתקו. היה צריך משהו שידחוף קדימה ויוציא את הקול הזה לאור, ובה עשיתי את זה בהצלחה."

הברוך לנשק שהודיעו כי יפסיקו לשרת במילואים בעסו עליו?

"אני מכיר את האנשים האלה היטב, הם חברים

טובים שנלחמתי איתם, אנשים איכותיים שטובת המדינה לגד עניינם. יש בינו מחלוקת גדולה על הדרך ועל הטקטיקה שהם נקטו. חשבתי שהם טועים, ולכן הבענו את עמדתנו בבירור, וזה יצר דיאלוג ביחידה, כי אנשים הבינו שמסרבנות היא לא כל עמדת היחידה". הוא מספר שבתחילת הדרך הזההתה עמות העטלף, הקמותה של בוגרי השייטת, הזההתה כמעט אוטומטית עם מחאת קפלן. "כשהצגנו עמדה שונה והראינו שלא כל בוגרי השייטת קפליטסים, העמותה הורידה פרופיל בעניין."

ובמהלך החזרה בתשובה התלבטת בנוגע לשירות במילואים?

"הגעתי להתלך התשובה כשכבר הייתי נטוע עמוק בעולם המעשה", הוא אומר. "הייתי מנכ"ל בחברת סקאל, היה לי תואר ראשון מהמרכז הבינתחומי והצלחתי בתחום השיווק, אבל הבנתי שיש בזה גם הרבה ריקנות. עם זאת לא קיבלתי את הסברה שחזרה בתשובה משמעותית לעובד את עולם המעשה ולהיות ספון בבית המדרש. בתחילת הדרך למדתי שנה בשייטת נתיבות עולם בבני ברק, וזה לא היה לי קל. אחת התחלות שפגשתי בדילמה הזו הייתה היחס לשירות מילואים. ההכונה בשייטת הייתה 'עשית את שלך בעולם הצבאי, עשיתי תמורת את חלקך בשייטת', אבל זה לא נראה לי נכון."

לגד ענינו עמדה הפגישה הראשונה שלו עם אדם חרדי, שקרתה דווקא בשירות המילואים: "הפעם הראשונה שנפגשתי אדם חרדי בעל זקן ומגנעת הייתה בשירות מילואים, ישבתי עם חבר מהיחידה שחזר בתשובה ודיברנו שיחות עמוקות וארוכות. לאדם חרדי שהייתי רואה ברחוב לא הייתי מתחבר, אבל התחברתי אליו כי הוא לוחם וחבר לנשק."

"שאלתי את עצמי: למה שאת ההיכרות הזו שאני יזיתי לה לא אוכה לתת לאחרים? כשהרדי מגיע למילואים ולנשק עם חבריו כתף אל כתף, זה יוצר קירוב אמיתי. לכן הבחירה שלי להמשיך ולשרת במילואים הייתה ברורה, ולאורך השנים ראיתי שהמילואים עזרו לי לשמר את מישור הייחוס שממנו באתי ולא לאבד את הזהות שלי, כי קל מאוד לאבד את הזהות בתהליך של חזרה בתשובה."

גיוס חרדים - לא בכפייה

במלחמת חרבות ברזל שירת צדיקוב כחצי שנה במילואים באוגדה 36 גם בדרום וגם בצפון, ואז גם התקשרו אליו מהצבא ושאלו אם יהיה מוכן להיות מועמד לתפקיד היועץ"ח. צדיקוב השיב בחיוב, ומאז לא עסק בעניין עד שהופתע לקרוא בתקשורת את שמות המועמדים, והוא בהם. "הכתבה התפעה אותי,

יום השואה ועל חגי ישראל, וזאת שמורה לתנ"ך, רמות יהודית שמעבירה חינוך לילדי ישראל. מאד. זה לא רק חומר טכני, זה חומר שצריך להתחבר אליו ממקום מאוד פנימי". צדיקוב מספר כי הורים רבים מתלוננים על שמכניסים לגנים ולמעונות עצי אשוח לקראת חג המולד, וכן על מטפלות ענודות שרשרת צלב המלוות את הילדים בשלוש שנות הגן או המעון. "הפתרון לכך חוזר לדור החלוצים הרוחני. הציבור האמוני והתורני צריך לדעת שבמידה רבה השליחות כיום נמצאת במערכת החינוך. כל איש ואישה שומרי תורה ומצוות שמסוגלים לכך צריכים להתבגר במערכות החינוך. מורים ומחנכים תורניים מצליחים להשפיע מאוד על הילדים, החל מהיחס לאדם תורני וכלה במושגים או ביחס לתורה ולחגי ישראל".

יגידו לך שזו הדתה.

"אני לא מאמין במילה הדתה, בעיניי אין דבר כזה. כל יהודי צריך להכיר את הפנימיות ואת מושגי היסוד של עם ישראל. יש יהודים בכל חלקי הקשת הפוליטית שמבכים על שהילדים שלהם לא יודעים כלום על יהדות. אסור לנו לעמוד מהצר".

"הבחירה שלי להמשיך ולשרת במילואים הייתה ברורה, ולאורך השנים ראיתי שהמילואים עזרו לי לשמר את מישור הייחוס שממנו באתי ולא לאבד את הזהות שלי"

נציגים של הורים בכל עיר ועיר, והתחלנו לקבל פניות מכל הארץ. זה נתן הרבה מאוד כוח להורים, כי הם הבינו שהם לא לבד". הארגון מעודד הורים שרוצים בלימודי מסורת ישראל בבתי הספר להצטרף לוועדי ההורים ולהשפיע מבפנים.

"בשלב מסוים נכנסה לתמונה רוני ססובר, מנכ"לית ארגון מאירים, והמשיכה להוביל את הנושא, כי היא ברור שהדמות שצריכה להוביל את זה היא לא אדם בעל כיפה וזקן, ורוני הייתה הדמות הנכונה לכך. זכיתי להניח את האדנים ואת היסודות לארגון מאירים, שעושה עבודה נפלאה בכל הארץ".

צדיקוב מסביר את הבעייתיות בנושא של חינוך לזהות יהודית במערכות החינוך, ואף מציע פתרון: "אחד הדברים הבעייתיים ביותר כיום הוא חוסר עצום בכוח אדם בכל החינוך הממלכתי, כולל גנים, מעונות ובתי ספר. יש בתי ספר לא מעטים שבהם מחנכת הכיתה היא ערבייה, ויש גם מורים לתנ"ך שהם ערבים. את המקצועות הכלכליים, כמו מתמטיקה ואנגלית, אין בעיה שילמדו מורים שאינם יהודים, אבל המשקל של מחנך הכיתה שצריך ללמד על יום העצמאות, על

"הרבנים וארגוני התשובה החלו להמליץ לבעלי התשובה להישאר במקום מגוריהם ולא להתנתק מהעבר"

כי מאז אותה שיחת טלפון לא דיברו איתי בנושא, אבל אני עדיין מוכן כמובן לשמש בתפקיד. זו חלק מתפיסת העולם שלי על תפקידם של בעלי תשובה".

מהי עמדתך בנושא גיוס חרדים?

"הצבא עשה כל טעות אפשרית בנושא של גיוס החרדים, ואולי אלה לא היו טעויות אלא כוונות מכוונות כדי שההשתלבות של החרדים בצה"ל תיפגע. שר הביטחון גלנט עשה טעות גדולה כשניסה לגרום לגיוס בכפיה. זה דבר שלעולם לא יעבוד עם הציבור החרדי".

יש שיגידו שאלה תירוצים.

"עובדה שכאשר התקשורת לא עשתה עליונים בסוגיית הגיוס, אפילו הרב שטיינמן צ"ל היה שותף בהקמת מסגרות חרדיות לגיוס ואמר שאף שהמגמה הרחבה היא ללכת לישיבות, כאשר בחור לא נמצא ראשו ורובו בלימוד, הוא צריך לשרת את עם ישראל. קל וחומר שכאשר בחורים חרדים שכבר עזבו את הישיבות וכמעט ירדו מהדרך נכנסו למסגרות חרדיות בצבא וחזרו לדרך התורה והמצוות".

"לצערי אחרי מה שגלנט עשה הייתה הידרדרות גדולה בנושא הגיוס. זה הגיע לשיא כשהרב יצחק יוסף, מרא דאתרא של העולם החרדי-ספרדי, שהיה הכי גמיש בנוגע לגיוס לצבא, אמר שיש לקרוע את הצווים ולא להתייחס אליהם".

אתה מסכים עם עמדתך?

"דעתי היא שכן תורה שלומד בשקידה צריך להמשיך ולעשות זאת. אני באמת מאמין שהתורה מגנא ומצלאת עם זאת כשליש מכל מחזור גיוס לא נמצא במקום הזה. העולם החרדי עשה עבודת קירוב לתפארת, ואי אפשר מחד גיסא להתבסס בכל המגזרים של עם ישראל ומאידך גיסא לומר שהמבנה היחיד של בני תורה הוא ביישיבה".

"בעולם החרדי בעלי התשובה נמצאים בתחתית שרשרת המזון. הרגילו אותנו להסתכל על עצמנו כעל חגבים כי בתפיסה החרדית אנחנו לא 'מאן דאמר' בשום סוגיה. בעל התשובה צריך לשאול את עצמו אם הוא רוצה להישאר בתחתית שרשרת המזון או למצוא לעצמו מקום של שליחות במרחבים אחרים. מבחינתי התשובה היא חד-משמעית שליחות. לכן בצבא למשל מי שהיה לוחם וחזר לשרת כמילואימניק שומר תורה ומצוות, יודע להסתכל על המורכבות של הדברים, לראות איך אדם חילוני מוכן למסור את נפשו ויודע גם לחבר את עולם התורה. אנחנו צריכים להיות נשר".

צדיקוב מדגיש כי בשביל שיהיו חרדים בצבא צריך לתת כלים במערכות הצבאיות והאזרחיות לשמירת תורה ומצוות. "כוחות לוחמים שקובעים עיתים לתורה ושומרים שבת כבני תורה הם פלטפורמה נפלאה לבניית הקומה היהודית והגאולית בעם ישראל". בעיניו אחת הפגיעות הקשות בעניין גיוס החרדים קשורה לתפקיד היוה"ל"מית, יועצת המטכ"ל לענייני מגדר, שנלחמה לשלב נשים בכל היחידות גם על חשבון הלוחמים הדתיים. "לפני כמה חודשים הייתי בפגישה אצל האלוף שקדי, שבה אמרתי את עמדותי ואת עמדת כל העוסקים בנושא, והיא הדרישה שיהיה קצין חרדי השווה בדרגתו ובמעמדו ליוה"ל"מית, שידע לשמור על המסגרות ועל הצרכים של הלוחם התורני והחרדי".

חינוך וזהות

כאמור, צדיקוב עסק הרבה גם בנושאי חינוך לזהות יהודית והיה שותף בהקמת עמותת מאירים, שבראשה עומדת כיום עורכת הדין רוני ססובר. "כשכיהנתי במועצת העיר הרצלייה הייתי חבר בוועדת התמיכות. עוד לא ידעתי מה הוא הפרוגרם, אבל התחלתי להיחשף לנושא ולהשפעה שלו על מערכות החינוך. מתוך כך התחלתי לזהות בעיות כמו חגיגה של חנוכה וכריסטמס יחד, העמדת עצי אשוח במסודות חינוך, בעל כורחי פסח ופסחא, מגיעה בערכי המשפחה ועוד. בעל כורחי הפכתי לטראבל מייקר בעיריית הרצלייה ששם זרקור על כל בעיה כזו".

המידע זרם אליו מהורים שפחדו להביע את עמדתם מחשש שיבולע להם. "הקמנו את פורום הורים למען המסורת, המאגד הורים שרוצים שהילדים שלהם ילמדו במערכות החינוך הכלליות ויזכו גם הם ידע על המסורת היהודית וחזיון אליה. התחלתי להעמיד